Kulmakivi

Suomen teologisen instituutin tiedotuslehti

4/2010

PÄÄKIRJOITUS

Kirkon ääni

Viime vuosikymmenten aikana on keskustelu siitä, kuka tai ketkä voivat puhua kirkon äänellä. Joskus ennen vanhaan silloinen arkkipiispa Martti Simojoki oli ”kirkon ääni”. Hän sai paljon julkisuutta, häntä kuunneltiin ja kunnioitettiin. Häntä toisaalta myös kritisoitiin ankarasti.

Arkkipiispa on luonnollisesti asemansa tähden ollut kirkon ääni. Arkkipiispan rinnalla Helsingin hiljattain eläkkeelle siirtyneestä piispa Eero Huovisesta on myös tullut kirkon ääni. Häntä on kuunneltu ja haastateltu tiedotusvälineissä usein. Myös muita piispoja kuunnellaan.

Keskusteluissa on myös korostettu, että vasta piispainkokous puhuu kirkon äänellä. Viime aikoina on ehkä kuitenkin useammin puhuttu kirkolliskokouksen merkityksestä. Kirkolliskokous on kirkon ylin päättävä elin. Se on demokraattisesti valittu elin, johon kuuluu piispat, pappisedustajia sekä maallikkoja. Kirkolliskokouksen päätös on näin ollen kirkon ääni, ainakin niissä kysymyksissä, joihin kirkolliskokous on ottanut kantaa.

Kentällä kuulee usein kriittisiä ääniä. Uskovat ihmiset eri puolella Suomea ovat huolissaan, jotkut syvästikin, mihin kirkko uskoo ja mitä se opettaa. Viimeaikaiset piispanvaalit julkisine keskusteluineen ja kannanottoineen ovat varmasti myötävaikuttaneet tähän.

Elämme mielestäni nyt hyvin ratkaisevaa aikaa. Kirkkokansa tuntuu ahdistuvan siitä, mitä piispat ja papit ajattelevat ja opettavat Raamatun ja uskontunnustuksen opeista.

Kun Uusi Tie -lehden päätoimittaja **Leif Nummela** lehden pääkirjoituksessa (23/2010) otti kantaa tähän keskusteluun, häntä arvostettiin, kun hän ehdotti, että on siirryttävä sanoista tekoihin. Toisaalta hän on saanut myös paljon kritiikkiä. On puhuttu piispaboikotista, vaikka Nummela ei sitä sanaa käyttänytkään. On jopa luotu mielikuva ajojahdista. Siitä ei kuitenkaan ole kysymys. Leif Nummela kirjoittaa näin:

*”**Helsingin piispaksi on valittu** ensi kertaa nainen, **Irja Askola**, joka ensi töikseen kannatti samaa sukupuolta olevien liittojen siunaamista kirkossa. Aiemmin hän on kyseenalaistanut muun muassa neitseestäsyntymisen. Hän on siis selvästi eri linjoilla kuin Jeesus, apostolit ja koko Raamattu sekä kristikunnan katkeamaton tulkintatraditio meidän päiviimme saakka. Tällaista henkilöä ei kukaan Raamatun arvovaltaan uskon asioissa sitoutuva mitenkään voi pitää hengellisessä ja raamatullisessa mielessä todellisena kristittynä paimenena. Homokysymyksessä Askolan kanssa samoilla linjoilla ovat julkisuudessa olleet myös piispat **Heikka**, **Vikström**, **Mäkinen** ja **Riekkinen**. Ainakin kaksi viimeksi mainittua ovat kyseenalaistaneet myös neitseestäsyntymisen. Nämä eivät ole vain pieniä sivuasioita, joista voi kristittynä olla mitä mieltä haluaa. Ne koskettavat laajasti kristillistä oppia.*

***Kaikessa on tietenkin toimittava** ystävällisesti ja kunnioittavasti – riippumatta siitä, miten ankarasti kirkon valtakoneisto Raamattuun pitäytyviä uskovia vastaan käyttäytyy. Uskosta luopuneet johtajat asettavat jokaisen kristityn ja herätysliikkeen ratkaisun paikalle. Olemmeko edelleen kaikessa heikkoudessamme Raamatun puolella, vai siirrymmekö rahan, vallan, aseman tai jonkin muun takia Raamatusta luopuneiden kirkon johtajien puolelle? Yksi surullinen mutta väistämätön käytännön ratkaisu kirkon nykyisessä hengellisessä tilanteessa on lakata kokonaan käyttämästä harhaopettajien hengellisiä palveluja. Tämä on myös kirkkolain jokaiselle kristitylle suoma mahdollisuus. (Kirkkojärjestys, 24 §)*

Ensivaikutelma voi olla, että Nummela ”ampuu kovilla”. Mutta samalla joutuu kysymään, edustaako joku, joka opettaa, että kristityn pitää tarkkailla, mitä kirkossa puhutaan, jotain erikoista ja poikkeavaa? Apostoli Johannes kirjoittaa: ”Rakkaat ystävät, älkää uskoko kaikkia henkiä. Koetelkaa ne, tutkikaa, ovatko ne Jumalasta, sillä maailmassa on liikkeellä monia vääriä profeettoja.” (1. Joh. 4:1). Paavali sanoo: ”Julistipa kuka tahansa teille evankeliumia, joka on vastoin meidän julistamaamme – vaikkapa me itse tai vaikka taivaan enkeli – hän olkoon kirottu.” (Gal. 1:8).

Onko apostolien sanoihin yhtyminen ääri-ilmiö? Vai onko ääri-ilmiö se, että kirkossa on piispoja ja pappeja, jotka eivät voi uskoa neitseestä syntymiseen? Ja mitä on ajateltava niistä, jotka opettavat Jumalan sanan vastaisesti esimerkiksi hyväksymällä kahden samaa sukupuolta olevan ihmisen liiton? Ei puhuta kehällisestä kysymyksestä, sillä Uuden testamentin mukaan kysymys on keskeinen ja liittyy pelastukseen (1. Kor. 6).

Sen enempää Leif Nummela kuin Suomen teologinen instituuttikaan ei halua ryhtyä minkäänlaiseen ajojahtiin. Apostoli kirjoittaa: ”Emmehän me taistele ihmisiä vastaan vaan henkivaltoja ja voimia vastaan, tämän pimeyden maailman hallitsijoita ja avaruuden pahoja henkiä vastaan.” (Ef. 6:12).

Joskus kuulee, ettei pidä puhua papeista tai piispoista mitään ”kielteistä”, vaan pikemminkin pitää rukoilla heidän puolestaan. Kirkon johdon kannanottoja ei saa kyseenalaistaa. Mutta Uusi testamentti kehottaa meitä valvomaan ja huolehtimaan toisistamme myös hengellisessä mielessä. Nyt kirkkomme on suuren valinnan edessä. Kansan ääntä kuullaan, mutta kuullaanko kirkkokansan ääntä?

Kansan äänestä on tullut kirkon ääni. Kukaan ei voi olla huomaamatta, että kirkon kanta polttavissa kysymyksissä on sama kuin ”kansan tahto”.

Voiko kirkko jatkaa tällä tiellä kadottamatta identiteettiään? Kansan ääni ei ole kirkon ääni. Se ei tarkoita, että kansa olisi aina väärässä. Kirkkokansan ääntä, uskovan kansan ääntä, tulee kuunnella. Mutta kirkkokansakin voi erehtyä. Kirkon äänen tulisi olla Hyvän Paimenen ääni. Jeesus sanoo: ”Minun lampaani kuulevat minun ääneni ja minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua.” (Joh. 10:27).

Kirkon piispojen, pappien ja seurakuntalaisten pitää kuunnella Hyvän Paimenen ääntä. Tuo ääni kuuluu Raamatun sanassa. Jumalan sana on Hyvän Jumalan ääni meillekin.

”Nyt on kirkkokansan kapinan aika. Sen kansan, joka ei seuraa niitä paimenia, joilla ei ole Hyvän Paimenen ääni. On konkreettisten tekojen aika. Ne tulee alkaa seurakuntavaaleista. Kirkko kuuluu niille, jotka haluavat uskollisina Jumalan sanalle seurata Vapahtajaa.”

Timo Junkkaala (Hengellisillä syventymispäivillä elokuussa 2010).

On helppo yhtyä noihin sanoihin. Nyt on kirkkokansan kapinan aika. Sen kansan, joka ei seuraa niitä paimenia, joilla ei ole Hyvän Paimenen ääntä.

3.9.2010
Henrik Perret

Miksi oppi on tärkeä

Viime kuukausina opilliset kysymykset ja kirkon tunnustus ovat nousseet jälleen otsikoihin. Käytyjen piispanvaalien yhteydessä on tavallista enemmän keskusteltu siitä, millä tavoin papin tai piispan tulisi sitoutua kirkon oppiin. Silloin on tarpeen kysyä, miksi eri opit, kuten käsitys Jeesuksen neitseellisestä sikiämisestä, ovat kristilliselle kirkolle luovuttamattomia.

Kyse on Raamatusta

Kysymys opeista on ennen kaikkea raamattukysymys. Kirkkomme on muiden suurten kirkkojen tapaan sitoutunut siihen, että opetusta ja uskon sisältöä ohjataan Raamatulla. Muussa tapauksessa näkemyksiä ohjaisivat jotkin ihmisten keksimät ihanteet, filosofiat tai yleishumanistinen aate. Meidän aikanamme osa papeista ja nyt myös osa piispoista asettaa esimerkiksi Jeesuksen neitseellisen sikiämisen kyseenalaiseksi. Opin hylkäämisestä ei pappeja myöskään rangaista, vaikka näistä olisi tehty kantelu tuomiokapituliin. Samalla on kuitenkin kyse apostolisen uskontunnustuksen opista, joka on kirkon identiteetin perusta.

Miksi siis uskomme vaikkapa tähän neitseestäsyntymiseen? Ensinnäkin siksi, että Raamattu todistaa siitä. Apostolit ovat kristinuskon ensimmäisistä vuosista lähtien opettaneet, että Jeesus sikisi Pyhästä Hengestä. Kirkon ei tarvitse epäillä omien apostoliensa todistusta.

Kuka sitä sitten alkoi teologiassa epäillä? Neitseestäsyntyminen asetettiin raamatuntutkimuksessa ensin kyseenalaiseksi järkeisuskon aikakaudella 1700-luvulla. Jotkut tutkijat olivat sitä mieltä, että yliluonnolliset seikat olivat mahdottomia. Kukaan ei synny neitsyestä, ei edes Jeesus.

Tätä näkemystä vahvisti myöhemmin kuvitelma siitä, että koko neitseestäsyntymisen ajatus on lainattu muista uskonnoista. Eräät tutkijat ajattelivat, että koko oppi on mielikuvitusta ja keksitty pakanuskontojen perusteella. Jeesuksesta haluttiin tehdä jumalallinen hahmo keksimällä satu hänen syntymästään.

Nykyään näiden näkemysten nähdään olevan virheellisiä. Tutkijat tietävät hyvin, että tätä käsitystä ei lainattu pakanuskonnoista. Raamatun kuvauksilla Marian raskaudesta ei ole mitään tekemistä Kreikan mysteeriuskontojen kanssa. Toinen virhetulkinta koskee järkeisuskon lähtökohtaa. Jeesuksen syntymässä ei nimittäin ole mitään erikoista. Hän syntyy äidistään, kuten kaikki lapset. Vain hänen sikiämisensä on Raamatun mukaan ihmeellinen. Se taas on kaiken tieteellisen tutkimuksen ulkopuolella. Eihän biologi voi mennä koeputkineen tarkastamaan, miten Marian hedelmöitys oikeasti tapahtui. Ei ole ensinkään tieteellistä väittää, että Jeesus ei siinnyt neitseellisesti.

Nämä ensimmäiset huomiot osoittavat, että koko kiista on alun perin alkanut järkeisuskon turhista kuvitelmista. Raamattua haluttiin lukea materialismin avulla. On vaikea ajatella, että Kristukseen sitoutunut pappi tai piispa käyttäisi ainakaan tällaista perustetta kuvitelmilleen.

Kyse on oikeasta uskosta

Apostolien lähetysmatkoista lähtien kristillisissä seurakunnissa on määritelty pelastava usko. Kristinusko ei suinkaan ole ollut mikään hahmoton karismaattinen ryhmä, jonka puitteissa olisi saanut uskoa mitä huvittaa. Jumala on lähettänyt Poikansa maailmaan pelastamaan ihmiset synnin vallasta ja ikuisesta kadotuksesta. Apostolit todistavat, miten tämä pelastustyö on toteutunut.

Erkki Kuusanmäki

Pelastuksen hengellinen eli ns. teologinen merkitys on siinä, että Jumala itse tulee ihmiseksi. Edellä mainitun neitseestäsyntymisen mielekkyys on "lihaksi tulossa" eli inkarnaatiossa. Tästä jo Matteus todistaa omassa evankeliumissaan.

Samaa selittävät Paavali ja muut apostolit monin taitavin kuvin. Jeesus on Jumalan Sana, viisaus ja Herran palvelija, jonka Isä lähettää maailmaan: "hän oli rikas, mutta tuli köyhäksi teidän vuoksenne" (2. Kor. 8:9). "Hän otti orjan muodon ja tuli ihmisten kaltaiseksi" (Fil. 2:7). "Hän on näkymättömän Jumalan kuva, esikoinen, ennen koko luomakuntaa syntynyt" (Kol. 1:15). "Naisesta hän syntyi ja tuli lain alaiseksi lunastaakseen lain alaisina elävät vapaiksi" (Gal. 4:4).

Johannes puolestaan käyttää lauseita, joista tuli erityisen tärkeitä seurakunnalle: "Sana tuli lihaksi ja asui meidän keskellämme" (Joh. 1:14). Tästä näkemyksestä tuli pian kristillisen uskon kriteeri: "jokainen henki, joka tunnustaa Jeesuksen Kristuksen ihmiseksi, lihaan tulleeksi, on Jumalasta" (1. Joh. 4:2).

Sama näkemys jatkuu ensimmäisissä apostolisissa kirjoituksissa Paavalin ajan jälkeen. Kun marttyyripiispa Ignatiosta oltiin viemässä petojen eteen Roomaan, hän kirjoitti seurakuntalaisille tunnustuksesta. "Yksi on lääkäri, lihallinen ja hengellinen, syntynyt ja syntymätön, lihaan tullut Jumala, kuolemaan tullut todellinen elämä, sekä Mariasta että Jumalasta syntynyt." (Ign. Ef. 7:2.)

Oikea oppi on pelastavan uskon lähde. Tämä on usko, jota varjelemaan piispat ja pastorit on pantu kristinuskon ensimmäisistä vuosista lähtien. Sitä he ovat myös olleet valmiita puolustamaan jopa henkensä uhalla. Lähtökohtana on kaikkien ekumeenisten kirkkojen hyväksymä vakaumus, että tämän uskon ulkopuolella ei ole pelastusta.

Kyse on kirkon tunnustuksesta

Edellä mainitut raamatulliset ja opilliset perusteet ovat syynä siihen, miksi myös luterilaiset kirkot ovat aina sitoutuneet apostoliseen uskoon. Siksi kirkko myös edellyttää pastorien ja piispojen sitoutumista apostolisen sanoman julistamiseen. Vaikka kirkko luopui virkavalasta, tilalla on sen kaltainen lupaus, joka täydellä syyllä rinnastuu sotilasvalaan. Siitä luopuminen on yhtä vakava asia kuin maanpetos.

Viran vakavuus näkyy Kirkkojärjestyksessä itse lupauksen tekstistä: "En julkisesti julista tai levitä enkä salaisesti edistä tai suosi sitä vastaan sotivia oppeja." (§ 6). Sanomattakin on selvää, että tämän kohdan rikkominen on kirkossa erottamisperuste.

Suhtautuminen inkarnaatioon ja Jeesuksen neitseelliseen sikiämiseen ei siten kirkossa kuulu yksityisen ajattelunvapauden piiriin. Pappi ei voi muodostaa siitä henkilökohtaista näkemystään, kuten vaikkapa tanssin synnillisyydestä. Siinä vaiheessa, kun pastori tai piispa alkaa epäillä neitseestäsyntymisen tai jonkin muun uskontunnustuksen opin todellisuutta, hän joutuu puntaroimaan koko uskonsa ja virkansa mielekkyyttä. Hän joutuu kysymään, haluaako hän pysyä kristinuskon sisällä vai ei. Jos hän ei pysy sisällä, sekä kirkon tunnustus että hänen oma pappislupauksensa ajavat hänet kirkosta ulos.

Timo Eskola

Teologiaa Tansaniassa

Opetan teologiaa Tansaniassa. Poikkeaako se paljon Teologisen instituutin opetuksesta? Ei ainakaan minun osaltani, sillä opetan samoja asioita kuin Suomessa, tosin eri kielellä ja kovin erilaisen kulttuurin keskellä. Tansaniassa minun ei tarvitse perustella opiskelijoille, että Raamattu on Jumalan sanaa, sillä se on itsestään selvä lähtökohta. Historiasta ja arkeologiasta opiskelijat eivät sen sijaan ole juurikaan kiinnostuneet, mikä minua suuresti harmittaa.

Voimme siis oppia tansanialaisilta kristityiltä Raamatun arvovallan kunnioittamista. Tansanian luterilainen kirkko reagoi voimakkaasti Ruotsin ja Amerikan sisarkirkkojen päätöksiin hyväksyä samaa sukupuolta olevien parisuhteet. Sen lisäksi että tansanialaiset vetosivat Raamattuun perustellessaan kielteistä päätöstään ko. suhteisiin, he ilmaisivat loukkaantumisensa siitä, että heidän mielipidettään ei kysytty kirkkojen tehdessä ratkaisujaan. Afrikkalaisen ajattelun mukaan kaikki luterilaiset ovat samaa perhettä ja perheessä on tapana keskustella ennen tärkeitä päätöksiä.

Toinen asia, josta me suomalaiset voisimme ottaa oppia tansanialaisilta ja itse asiassa kaikilta muilta maailman kristityiltä, on kirkossakäyntiaktiivisuus. Maailmalla voidaan sanoa, että jos olet kristitty, sinut tapaa sunnuntaiaamuna kirkossa. Meidän kotikaupungissamme Iringassa on kuusi luterilaista seurakuntaa ja lisäksi useita katolisia, anglikaanisia, helluntailaisia ja monia muita kirkkoja. Jokaisessa luterilaisessa kirkossa on kaksi tai kolme jumalanpalvelusta joka pyhä ja kirkot aina täysiä. Ensimmäinen messu alkaa seitsemältä. Olen ollut saarnaamassa useilla sivukylilläkin, enkä koskaan kirkossa, joka ei olisi täysi.

Entä kristillisyyden laatu ja teologian sisältö? Näitä on vaikeampi arvioida. Saarnat ovat paikoin aika lakihenkisiä ja teologinen tuntemus melko ohutta. Intoa voi olla enemmän kuin taitoa. Tansaniassa ei ole ollut samanlaista herätyksen ilmapiiriä kuin esimerkiksi Etiopiassa. Silti kirkot kasvavat, etenkin ns. lähetysalueilla, joilla kristityt ovat selvä vähemmistö.

Suomessa puhutaan joskus sellaisesta afrikkalaisesta teologiasta, jossa yhteiskunnalliset ja sosiaaliset teemat syrjäyttävät uskon ytimen, pelastuksen Jeesuksessa. En ole juuri törmännyt tällaiseen, mutta se ei tietenkään tarkoita, ettei sellaista esiintyisi. Toisaalta usko on tansanialaisille enemmän koko elämään ja arkeen liittyvä asia kuin meille länsimaalaisille. Kuka tahansa missä tahansa voi toivottaa sinulle Jumalan siunausta. Linja-autojen takaseinässä on usein uskonnollisia iskulauseita, kuten esimerkiksi Jumala on hyvä, Jeesus pelastaa, Jeesus on Herra jne. Henkilöautojen takalasissa näkee joskus tarran, jossa lukee: Tämä auto on suojattu Jeesuksen verellä.

Teologisen tiedekuntamme opinto-oppaassa määritellään teologian tehtäväksi ”pyrkiä tuomaan Jeesus Kristus tämän päivän maailmaan ymmärrettävällä ja sopivalla tavalla”. Opetus yliopistossa on käytännön läheisempää ja vähemmän teoreettista kuin meillä. Teologisen tiedekunnan opiskelijoista monet ovat jo toimineet pappeina seurakunnissa, mutta tulevat nyt hakemaan akateemista pätevyyttä. Papiksi heidät on vihitty raamattukoulun tai seminaarin jälkeen. Yliopistokoulutus avaa tien parempiin virkoihin ja joillekuille mahdollisuuden päästä ulkomaille jatko-opintoihin. Useimmat suorittavat yliopisto-opintojaan jonkun ulkomaisen stipendin turvin. Suomen Lähetysseura on mahdollistanut monen lahjakkaan opiskelijan tien eteenpäin.

Olen opettanut muutaman lukukauden pääasiassa Vanhaa testamenttia. Yliopiston opetuskieli on englanti, joka ei ole kenenkään äidinkieli. Tämä asettaa omat rajoituksensa sekä opettamiseen että oppimiseen. Minun yksinkertainen englantini toimii kuitenkin paremmin kuin jonkun amerikkalaisen vierailevan luennoitsijan vauhdikas äidinkielinen opetus, jossa kuulijoiden on vaikea pysyä mukana.

Melko pian törmäsin sellaiseen ongelmaan, että minun oli vaikea löytää kirjastosta sopivia tenttikirjoja. Useimmat kirjat olivat liian paksuja, liian akateemisia, liian vanhoja, ja niitä oli liian vähän. Otin ensin kopioita parhaitten kirjojen sivuilta. Sitten päätin kirjoittaa tähän maastoon paremmin soveltuvan Vanhan testamentin johdanto-opin, jossa olisi riittävät faktatiedot mutta myös selkeä hengellinen sanoma ja käytännön sovellutuksia. Laitoin tekstin jo raakileena yliopiston intranettiin, ja tänä syksynä se on tarkoitus painaa kirjaksi. Tavoitteena on lisäksi kääntää opus swahiliksi, jotta sitä voisi käyttää myös alemman tason oppilaitoksissa ja seurakuntapappien apuna.

Olen siis lähetystyössä. Silti välillä mietin, kumpaan suuntaan tätä lähetystä oikein pitäisi lähettää. En ole ainoastaan opettamassa, vaan myös oppimassa. Opiskelijani elävät lähempänä Raamatun maailmaa kuin minä ja voivat kertoa omista oivalluksistaan. Minulla on syvällisempi kirkon historian ja uskon tietämys ja voin omalta osaltani tukea yhden sisarkirkon työntekijäkoulutusta. Tähän tarvitsen lähettävän seurakunnan esirukousta.

Eero Junkkaala

Tumainin yliopiston teologisen tiedekunnan toisen vuosikurssin opiskelijoita Junkkaaloiden kodin edustalla. Kuva: Pirkko Junkkaala

Kutsu joka ei jättänyt rauhaan

Jumala on vienyt Sirkka-Liisa Huhtista perheineen evankeliumin asialla kolmelle eri mantereelle.

Simosta lähtöisin oleva Sirkka-Liisa Huhtinen tuli teini-ikäisenä uskoon ”pystymetsästä”. Elämänmuutos oli raju, ja monet epäilivät vakaumuksen kestävyyttä.

- Olin viettänyt melko railakasta nuoruutta, ja monia ihmetytti, että kaltaiseni ihminen voi tulla uskoon. Nämä epäilijät ajattelivat, että kristillinen elämä kirkossakäynteineen ja raamatunlukuineen ei tyydyttäisi nuorta ihmistä.

- Jumalan rakkauden käsittäminen oli kuitenkin minulle aivan valtava kokemus. Jumala opetti minua näkemään syntisyyteni vähitellen; en olisi sitä ehkä muuten kestänyt. Aluksi mietin asiaa toisten ihmisten kautta: ”Voiko Jumala todella rakastaa tuotakin ihmistä ja antaa hänelle hänen syntinsä anteeksi?”. Sitten aloin ymmärtää, kuinka syntinen olen itse ja kuinka paljon tarvitsen Jeesusta, Sirkka-Liisa hymyilee.

Jumala valmisti Japaniin

Matemaattis-luonnontieteellisiin aineisiin viehtynyt Sirkka-Liisa halusi ammattiin, jossa voisi auttaa ihmisiä. Mutta:

- Lääketieteellinen tiedekunta ei tullut kysymykseen, sillä veren näkeminen pyöryttää. Sitten kuulin seurakunnassamme erään lähetyssaarnaajan puheen, joka kolahti. Hän sanoi, että jos taivas ja helvetti ovat todellisuutta, miten voisimme paremmin auttaa lähimmäisiämme kuin ohjaamalla heitä taivaaseen. Hengellinen työ ei tuntunut alussa mieluisalta ajatukselta, mutta vähitellen se muodostui kutsumukseksi, josta en päässyt irti.

Sirkka-Liisa hakeutui lukion suoritettuaan Helsingin teologiseen tiedekuntaan.

- Teologian opiskelu oli minulle vain väline päästä Jumalan valtakunnan työhön. Teologia ei kiinnostanut minua juurikaan tieteenä. Halusin vain päästä tekemään seurakuntatyötä.

Opintojen lomassa Sirkka-Liisa tutustui myös tulevaan mieheensä Pekkaan.

- Keskustelimme joskus seurusteluaikana lähetystyöstä. Totesimme, että lähdemme, jos Jumala kutsuu. Ajattelimme kuitenkin, että ”tuskin Jumala meitä kutsuu. On hänellä muitakin kutsuttavia”, Sirkka-Liisa nauraa.

Nuoripari avioitui ja muutti Turkuun, josta Pekka sai työtä pappina ja Sirkka-Liisa myöhemmin lähetystyöstä vastaavana seurakuntalehtorina.

- Työni kautta lähetystyö tuli joka päivä elämääni ja minun kauttani myös meidän molempien elämään.

Lähetyskutsu kypsyi kipeän koettelemuksen myötä.

- Toivoimme lasta, mutta sitä ei meille suotu. Monet tuttavamme toisistaan tietämättään alkoivat puhua meille, miten helppoa meidän tilanteessamme olisi lähteä lähetystyöhön. Mietimme asiaa ja pian löysimme itsemme Sleyn (Suomen Lutherilainen Evankeliumiyhdistys) lähetyskurssilta, Sirkka-Liisa avaa.

- Lähtöpäätöksen tehtyämme huomasin odottavani lasta. Lähdimme Japaniin vuoden ikäisen tyttären kanssa. Japanissa meille syntyi vielä kaksi lasta lisää.

Maailman turuilla ja toreilla

Huhtiset määrättiin kaksivuotisen kielikoulun jälkeen Hokkaidon saarelle Hakodaten seurakuntaan.

- Olimme ainoat suomalaiset satojen kilometrien säteellä. Pekka toimi pappina seurakunnassa ja minä loin lasteni kautta kontakteja muihin äiteihin ja heidän lapsiinsa. Oman paikan löytäminen oli aluksi vaikeaa. Olin onnellinen, kun sain viimein alkaa opettaa Raamattua ihmisille, jotka eivät siitä mitään tienneet. Raamattuopetus on ollut aina tähtäimeni. On ollut hienoa saada opettaa ihmisiä, jotka ovat löytäneet myöhemmin tiensä kasteelle ja jotkut jopa Jumalan valtakunnan työhön.

- Toki Japanissa opetus on paljon pienimuotoisempaa kuin vaikkapa Afrikassa. Evankeliumi etenee hitaasti.

Huhtiset työskentelivät Japanin-vuosiensa aikana neljässä eri seurakunnassa. Suomeen palattua työnsaanti osoittautui vaikeaksi, ja he suuntasivat kuopuksensa kanssa muutaman kotimaan vuoden jälkeen kolmeksi vuodeksi Kanadaan.

- Teimme Kanadassa työtä suomalaisten siirtolaisten parissa. Sain olla kutsumustyössäni seurakuntalehtorina, Sirkka-Liisa muistelee.

Naisteologit yhtenä rintamana

Sirkka-Liisa Huhtinen vastaa tällä hetkellä Japanin työn sekä lähettikoulutuksen koordinoinnista Sleyn lähetysosastolla. Vapaa-ajan vastuutehtäviin kuuluu muun muassa naisteologiyhdistys Priscillan hallitusjäsenyys sekä varajäsenyys STI:n hallituksessa.

- Priscilla-yhdistys on minulle tärkeä. Se kohottaa naisteologien profiilia. Haluamme pitää esillä sitä, että naisteologeilla on erilaisia lahjoja: jotkut ovat teologisesti suuntautuneita tutkijatyyppejä, toisia vie media-ala, ja sitten on lähetystyön veteraaneja. Olemme saaneet olla siinä omalta osaltamme yhdistämässä eri herätysliikkeitä toisiinsa, Sirkka-Liisa iloitsee.

Kuva:Petri Vähäsarja

Tulevaisuudelta tuplamummi toivoo lisää lastenlapsia.

- Se toive toteutuu hyvin lähitulevaisuudessa, hän nauraa viitaten syyskuun lopussa syntyvään kolmanteen lapsenlapseen.

- Olen saanut elämässäni paljon, mistä olen Jumalalle kiitollinen. Usko Jumalaan ja hänen huolenpitoonsa on vahvistunut. Virheitä on tullut tehtyä, ja oma syntisyys on avautunut synkempänä, mutta Jumalan armo kuitenkin sitä suurempana, Sirkka-Liisa Huhtinen sanoo hiljaa.

Essi Tuomala

Ei toisenlaista evankeliumia

Pastori Tom Omolo SLEYn teologipäivillä

Matongon teologisen seminaarin opettaja, pastori Tom Omolo Keniasta vieraili kesällä Evankeliumiyhdistyksen Raamattu- ja lähetysteologisilla päivillä. Omolon luennon aiheena oli mukaelma Paavalin kirjeistä: ”Ei toisenlaista evankeliumia”.

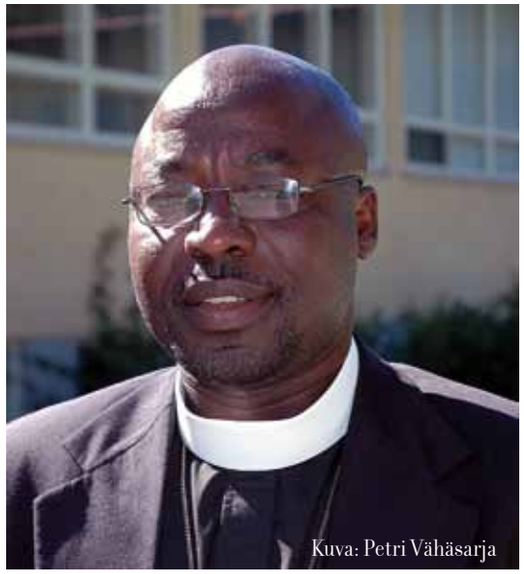
Kuva: Petri Vähäsarja

Aihetta käsitellessään Tom Omolo tarkasteli ”luterilaista mielenlaatua” oman opinahjonsa, Amerikan luterilaisen St. Louisin seminaarin perinteen mukaisesti. Hän oli osallistunut aikanaan kurssiin, jossa käytiin läpi luterilaisille tärkeitä jaotteluja erilaisten näkökulmien välillä.

Ensimmäinen näistä on tuttu lain ja evankeliumin erottaminen. Omolo muistutti, että se on erityisen tärkeä vapautuneen uskon saavuttamisen tähden. ”Lailla on tietysti oma merkityksensä, koska se pitää kurissa syntiä ja tekee syntisille ihmisille mahdolliseksi elää toistensa kanssa. Mutta sillä on myös teologinen merkityksensä. Se syyttää ihmistä synnistä ja ajaa häntä näin Jumalan armon turviin.”

Laista ei siten voi tehdä kirkon ainoata sanomaa, koska sen tehtävänä on vain paljastaa synti. Hienotkaan elämänohjeet eivät auta, jos ne jäävät vain inhimillisiksi elämän paranteluksi. Kirkon tehtävänä on julistaa synti synniksi, koska vain näin evankeliumi saa lopullisen merkityksensä. ”Juuri evankeliumi lupaa anteeksiantamuksen ja elämän syntiselle ihmiselle. Tätä ei voi saavuttaa lain avulla.”

Kahdenlaista vanhurskautta

Omolo muistutti myös, että emme saa sekoittaa pelastavaa vanhurskautta ja toimivaa vanhurskautta keskenään. Lutherin mukaan Jumalan passiivinen vanhurskaus on sitä, ”jonka avulla Jumala vanhurskauttaa syntisen yksin armosta”. Tämä vanhurskaus on ”vierasta vanhurskautta”, joka annetaan syntiselle ulkopäin. Ihmisen omaa elämää puolestaan koskee aktiivinen vanhurskaus siten, että pelastettuna hän palvelee lähimmäisiään Jumalan tarkoittaman rakkauden mukaisesti.

Uskovan elämä on siten uskon lahjan ohjaamaa. Tästä Omolo lainasi runoa, joka kertoo viestinsä parhaiten englannin kielellä.

It is not faith or works.
It is not faith and works.
It is faith that works!

Vaihtoehtoina ei siis ole usko tai teot. Tulos ei myöskään ole usko ja teot. Kristuksen lahjan tähden meidän uskonelämäämme kuvaa lause: usko tuottaa tekoja.

Terveen uskon merkit

Luterilaisen perinteemme merkittävät löydöt voidaan näin ilmaista jaottelujen avulla. On asioita, joita ei tule sekoittaa keskenään. Kun tästä pidetään kirkossa huolta, evankeliumi pysyy puhtaana ja saa sekä synnyttää että vahvistaa uskoa. Tämä on yhtä tärkeätä Euroopassa kuin Afrikassa. Ja kuten Omolo muistutti, näiden ohjeiden mentyä sekaisin tuloksena on sekauskonto, joka kauniista sanoista huolimatta orjuuttaa ihmistä lakihenkisen uskonnollisuuden alle. Terve usko saa elää vapaana silloin, kun Jumalan rakkauden kaksi puolta, laki ja evankeliumi, ovat aidosti yhdessä, kuten Omolo sanoi, ”sekoittamatta, mutta toisistaan irti erottamatta”.

Timo Eskola

Samarian värikkäät vaiheet

Eero Junkkaala muistuttaa uudessa kirjassaan Eedenistä itään siitä, että houkutus hylätä Jumala ja etsiä tyydytystä tästä maailmasta on ajaton. Hänen kirjansa sisältää esseitä Raamatun paikkakunnista. (Perussanoma 2010)

”Samarian kaivauksista on Ahabin ajalta löydetty Israelin merkittävin norsunluuesineistö. Norsunluuta pidettiin äärettömän arvokkaana materiaalina ja siitä tehtiin vaikkapa huonekaluihin koristekuvioita. Puiset huonekalut ovat kadonneet, mutta norsunluukoristeet säilyneet. Materiaali on peräisin Foinikiasta ja kuvaaiheet ovat mahdollisesti egyptiläisvaikutteisia. Kuvissa on tyyliteltyjä kasveja, kuten lootuskukkia, taistelevia leijonia ja sfinksejä, jotka saattavat esittää myös kerubeja. Profeetta Aamos moittii Samarian asukkaita siitä, että nämä makaavat norsunluuvuoteillaan ja loikoilevat leposohvillaan. Kyseessä ei ole joutilaisuuden halveksunta vaan varoitus ylellisen elämän tuomista vaaroista. Juuri tällaisista huonekaluista Samarian esinelöydöt kertovat. ”

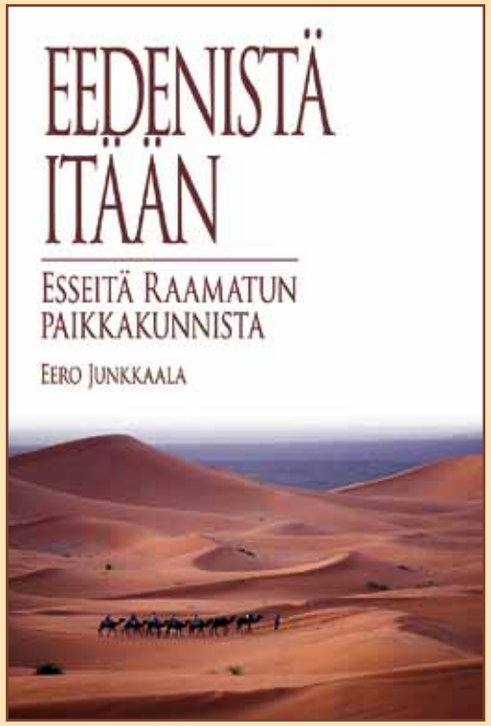

OPISKELIJAN SUUSTA

Uusi syksy, uudet kujeet. Yliopistolla liikkuu taas suuri joukko innokkaita teologifukseja. Vastapainoksi joukkoon mahtuu meitä konkareita, joskus myös innokkaita sellaisia. Toivottavasti kohtaamme toisemme STI:ssä!

Itselläni alkaa viimeinen vuosi opiskelijana. Menneissä opinnoissani voin nähdä helppoja ja vaikeita jaksoja. Suurin haaste teologian opinnoissani on ollut se, kuinka teologia jatkuvasti haastaa teologin miettimään omaa suhdettaan käsiteltävään asiaan. Jos teologian ottaa tosissaan, on tiedettä ja omaa vakaumusta lähes mahdoton pitää etäällä toisistaan. Arvioidessaan erilaisia olettamuksia joutuu samalla arvioimaan omia arvojaan.

Kysymysten prosessointia on opintojeni aikana helpottanut kolme periaatetta. Ensinnäkin on ollut hyvä omaksua "En tiedä – ainakaan vielä" -asenne. Kun oma ymmärrys asioista kohtaa kritiikkiä, voi rehdisti myöntää, että asiaa täytyy vielä miettiä. Ajan kuluessa ja ihmisten ja kirjojen kanssa reflektoidessa omat argumentit saattavat vahvistua. Toinen periaatteeni on ollut se, että kaikkea tietoa ei tarvitse eikä edes voi hallita. Siinä mielessä pitää osata olla itselleen armollinen. Tieteellisessä tutkimuksessa on aina enemmän kysymyksiä kuin vastauksia. Kolmanneksi opiskelun on oltava hauskaa. Opinnoista tulee helposti tuskaa ilman satunnaista positiivista oloa.

STI on tarjonnut itselleni suuren tuen ja tsempin opintojen eri vaiheissa. Perusopintojen aikana rautaiset fuksiluennot antoivat perspektiiviä erilaisten kysymysten pohtimiseen. Soveltavien opintojen aikana kirjaston kommentaarit olivat kovassa käytössä, ja muiden opiskelijoiden kanssa käyty pohdinta jumalanpalveluksen teologiasta antoi omaan tekemiseeni syvyyttä. Opinnäytettä tehdessäni oma lukupaikka ja kirjasto ovat olleet korvaamaton apu.

On pakko myöntää, että oleskelu STI:ssä on myös hidastanut opintoja. Varsin helposti tenttikirjat ovat vaihtuneet lehtilukusalin uusimpiin lehtiin. Mielenkiintoiset keskustelut opiskelijoiden ja työntekijöiden kanssa ovat kuluttaneet huomaamatta monta työpäivää. Toisaalta juuri samat tekijät ovat kasvattaneet teologin identiteettiäni suurin harppauksin. STI on tarjonnut sellaista pääomaa, joka tuottaa hedelmää vielä pitkään opintojen jälkeenkin.

Tuomas Luoma, teol. yo

Syyskausi käynnistyy ajankohtaisluennoilla

STI:n tutkija, dosentti Timo Eskola avaa kauden luennolla *Onko kirkko luopunut Raamatusta? Raamattuteologian polttava tarve*. Avajaisten yhteydessä on aiempien vuosien tapaan kirjakirpputori, jonne on taas vuoden aikana kertynyt tuhatmäärin teologista ja hengellistä kirjallisuutta.

Syksyn keskiviikkosarjat käsittelevät harhaoppeja ja lähetystä. Sarjassa *Lähetystilanne ennen ja nyt* ovat luennoitsijoina STI:n lähetystyötä tekevien jäsenjärjestöjen lähetystyöstä vastaavat teologit. Koko syyskauden pituisia sarjoja ovat ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille tarkoitettu *Fuksifoorumi* sekä lähinnä toisen vuosikurssin opiskelijoille tarkoitettu sarja *Eksegetiikan vaikeat kysymykset*. Joka toinen torstai on ohjelmassa sarja luterilaisen teologian perusteista. Timo Eskola pitää yliopistossa viikoittain dosenttiluentosarjan Roomalaiskirjeestä.

Syksyn aikana STI:ssä on kolme luentoa tuoreiden väitöskirjojen pohjalta. Teol. tri Matti Amnell luennoi *radikalisoituvasta feminismistä*, ja kommenttipuheenvuoron käyttää teol. maist. Soili Haverinen. Piispa, teol. tri Seppo Häkkisen aiheena on *Jäsenyys kirkon haasteena*, kommentaattorina pastori Teemu Laajasalo. Teol. tri Risto Leppänen luennoi aiheesta *Pappi ja Raamattu*.

Uutuutena ohjelmassa on kerran kuussa pidettävä keskustelupiiri *Teologina nykyajassa* kulloinkin ajankohtaisista kysymyksistä.

KS

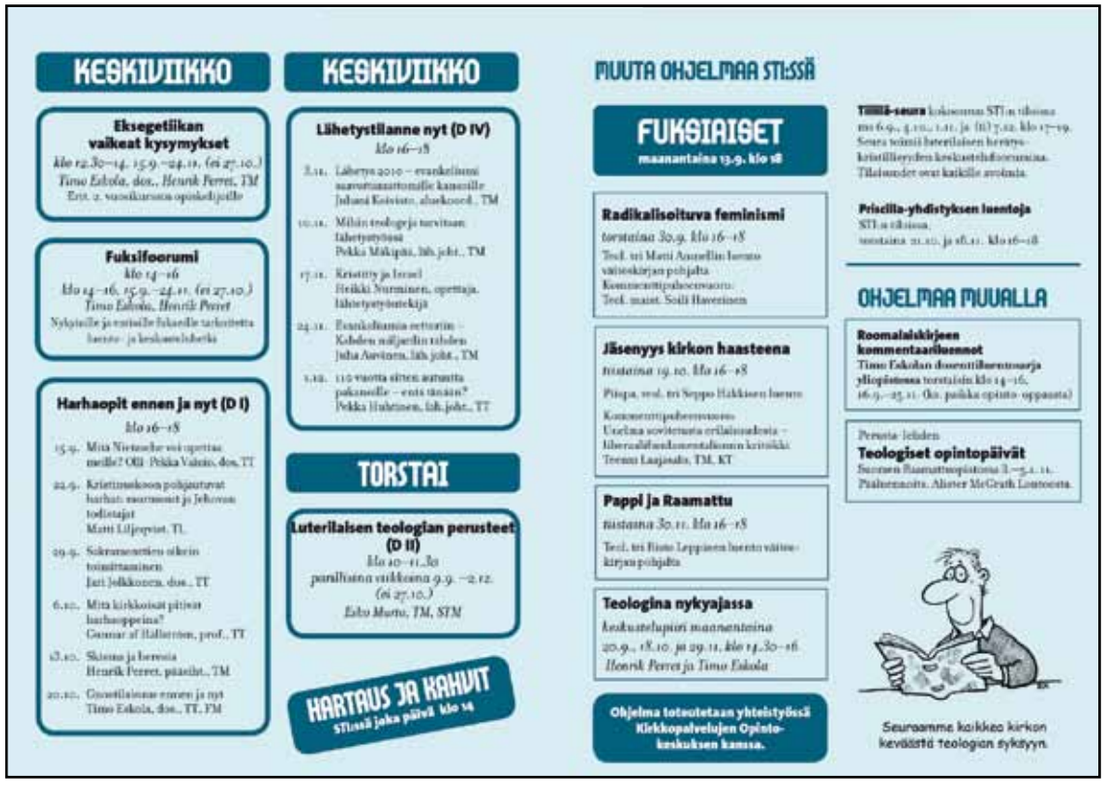

LYHYESTI KIRJOISTA

Sammeli Juntunen: Kirkon raamattuteologiasta ja sen puutteesta
(Kirjapaja 2010)

Juntusen kirja on jo ehtinyt herättää heti syksyn alussa keskustelua raamattuteologian tarpeesta. Hän muistuttaa kirjassaan modernin teologian ongelmista. ”Modernin teologian ongelma on siinä, että useiden sen sovellusten mukaan *Jumala ei puhu.*”

Ajatus on erityisen tärkeä, koska kirkon sanoma perustuu nimenomaan siihen, että Jumalalla on viesti ihmisille. Esimerkiksi Paavali muistuttaa siitä, että evankeliumi on julistettava ja kuultava. Keskustelu raamattuteologiasta näyttää muodostuvan syksyn polttavaksi puheenaiheeksi.

Timo Eskola

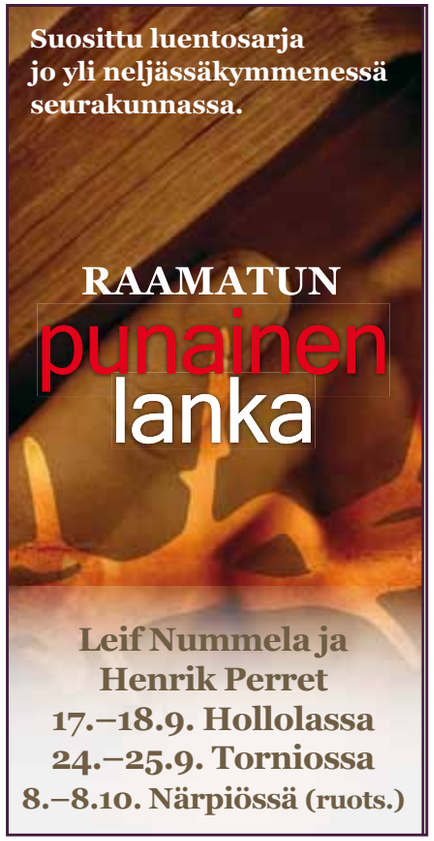

VIERAILUT

Henrik Perret

17.–18.9.	Hollola, Raamatun pun. lanka
24.–25.9.	Tornio, Raamatun pun. lanka
28.–29.9.	Porvoon hiippakunnan synodaalikokous, Kokkola
8.–9.10.	Närpiö, Bibelns röda tråd
29.–30.10.	Porvoo, Jeesus-seminaari
19.10.	Ryttylä
19.–20.10.	Vihti, Enäseppä (OPKO) Raamatun pun. lanka
8.–12.11.	Turku, kirkolliskokous

Timo Eskola

25.9.	Kangasalan seurakunta
2.10.	OPKO, Helsinki
4.10.	Ryttylä, Kansanlähetys
9.10.	Evankeliset opiskelijat, Helsinki
13.10.	Ryttylä, Kansanlähetys
13.10.	Hyvinkään ortodoksinen kirkko, vierailuluento
16.11.	Riihimäki, SLEY

Jokaisen Kulmakiven saajan henkilökohtainen VIITENUMERO löytyy takasivun osoitetarran oikeasta kulmasta.

SUOMEN TEOLOGINEN INSTITUUTTI

Osoite
Kaisaniemenkatu 13 A 4. kerros
00100 Helsinki

Puhelin 09 668 9550
Faksi 09 6689 5555

Sähköpostit
sti@teolinst.fi
etunimi.sukunimi@teolinst.fi

Kotisivu
www.teolinst.fi

Pankkitili
Sampo 800011-564245

Työntekijät
pääsihteeri Henrik Perret (gsm 040 172 3838)
tutkija Timo Eskola (koti 019 722 702)
sihteeri Kirsi Sell (koti 09 505 1796)

Aukiolo: lukukausien aikana klo 9–19

Taitto Kirsi Sell
Painopaikka Kirjapaino Hermes Oy

Teologinen tutkimus- ja koulutuskeskus. Seurakuntavierailuja, luentotoimintaa, kirjasto ja lukusali.

Talous vapaaehtoisen kannatuksen varassa. Vuositukijäsenmaksu 35 euroa (opiskelijat 10 euroa, yhteisöt 100 euroa). Ottaa vastaan kirjalahjoituksia, avustuksia ja testamentteja.

Julkaisee IUSTITIA-nimistä teologista aikakausikirjaa. Tiedotuslehti KULMAKIVI lähetetään jokaiselle tukijäsenelle kuusi kertaa vuodessa.

Hallituksen puheenjohtaja
toiminnanjohtaja Timo Junkkaala

Jäsenjärjestöt
Ev.-lut. Lähetysyhdistys Kylväjä
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys
Radiolähetysjärjestö Sanansaattajat
Suomen Ev.lut. Kansanlähetys
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Suomen Raamattuopisto
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI
Kaisaniemenkatu 13 A
00100 HELSINKI

.D023
M
Itella Oyj

Katsokaa taivaan lintuja:
eivät ne kylvä, eivät ne leikkaa
eivätkä kokoa varastoon,
ja silti teidän taivaallinen Isänne
ruokkii ne.
Ja olettehan te paljon enemmän
arvoisia kuin linnut!
(Matt. 6:26)